

Domaći računari – o čemu je reč?

Računari su sve dostupniji i ovdašnjim korisnicima koji ne znaju engleski – s manje ili više uspeha, na naš jezik prevedeni su Windows XP, razne distribucije Linuxa, MS Office i OpenOffice. Postoje čak i

domaće distribucije Linuxa, a najpopularniji svetski pretraživač Web možete koristiti i na ćirilici. Međutim, čini se da hardverska podrška svemu tome pomalo manjkuje.

Iako se računari koji su domaćih ruku malo reklamiraju godinama, mnogi prodavci, naročito oni manji, često zaneemaruju činjenicu da treba ponuditi i kvalitetno uputstvo na srpskom jeziku i makar naša slova na tastaturi, a najbolje bi bilo bez dopunskih nemackih znakova.

Računar s našim slovima nije nikakva novost. Prvi PC kupio sam pre više od decenije, sa svim slovima upisanim na tastaturi ćirilicom, u pogrešnom rasporedu, i matričnom štampačem koji je imao i modul za srpsku latinicu. Kao što to već biva u ovoj zemlji, nije postojao samo jedan standard za raspored znakova, već je svako imalo sopstveni sistem beleženja slova. Budući da se zemlja tada drugačije zvala, kao pandan američkom standardnom kodu za razmenu informacija (American Standard Code for Information Interchange, ASCII), pojavio se YUSCII, zasnovan na to što i dan-danas u dnevnoj štampi ponekad vidite Ž umesto znaka za „zamunčeta“) ili Đ umesto – (crte). Iako su nastali i rasporedi koji su korišćeni samo na pojedinim sistemima za međusobnu komunikaciju, a onda je i

Microsoft rešio da nam podari dva nova standarda: kodnu stranicu CP852 za DOS i noviju CP1250, prispelu s Windowsom. Ćirilčki deo priče zaslužan je za to što Politika ponekad objavi Web adresu s prefiksom njnjn, a ne toliko često pojavi se dž umesto x (kao u čuvenom opisu filma Tadži). Sva ta zbrka delovala je, naravno, prilično obeshrabrujuće, pa je većina korisnika računara ele-

nara da ozbiljnije pridu problemu pripitomljivanja PC računara u domaću životinju. Čak i oni izuzeci, koji će vam (uglavnom) prodati tastaturu s našim slovima i ponekad podesiti sistem tako da radi na srpskom jeziku, u kutiji će dostaviti i gomilu uputstava – na engleskom. Windows XP je lokalizovan na srpski pre više od godinu dana, ali kad malo dublje zavirite u system, pojavice se engleski termini. Sve u svemu, izgleda da u frazi „domaći računar“, nema baš previše domaćeg.

Pohvalno je što se „domaće“ tržište ipak polako razvija, i što su neki veliki proizvođači počeli da stvaraju svoje robne marke. Iako se još uvek dešava da dva kupca računara sa istim imenom dobiju potpuno različite komponente, činjenica da na tržištu ima računara koji su sklopljeni od pažljivo odabranih komponenta i detaljno testirani, znak su da smo konačno na-

elektronsku poštu i dalje slala bez kukica i kvačica. Međutim, DOS je davno otišao u prošlost, a i Windowsovi namenski kodni rasporedi polako se penzionišu (već je prethodna verzija Officea snimala i čitala Unicode). Ćirilica i latinica više se ne mešaju, a znakovi koji se koriste na Internetu ne preklapaju se s našim slovima, i u relativno novijim operativnim sistemima ne morate da instalirate specijalne fontove da biste čitali poštu na srpskom. Zbrka sa znakovima je, dakle, rešena – još pre nekoliko godina.

Tržište, međutim, očito nije dovoljno uticalo na proizvođače i distributere raču-

predovali od faze kupovine OEM opreme u kesici da bi se uštedeo svaki dinar. Vreme je da ti „veliki“ predvide tržište i kvalitetom, ali i lokalizovanjem sistema. Kada kupljen računar bude imao kvalitetno uputstvo za rad na srpskom, i bio podešen tako da rodbina ne mora da vas zove telefonom do tri ujutro da biste im objasnili kako da se povežu na Internet, moći ćemo da kažemo da stvarno imamo „domaće“ računare. ■

Gojko Adžić je glavni i odgovorni urednik Mikro. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/gojko.